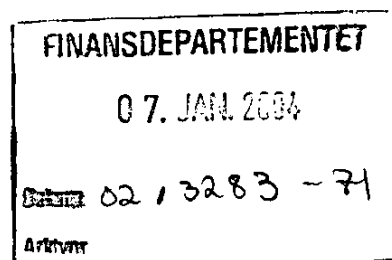

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Att: Eli Lund

Oslo 2003.12.22

Høringsuttalelse – Forvaltning for fremtiden

GRIP er opprettet av Miljøverndepartementet for å arbeide med frivillige miljøtiltak i norske virksomheter. I åtte år har vi arbeidet med miljøutfordringer i finanssektoren generelt og spesielt i forhold til private aktører som Nordea, Storebrand, Vesta, og DnB. Det er med denne bakgrunn vi ønsker å gi en høringsuttalelse på rapporten "Forvaltning for fremtiden".

For knapt 10 år siden ville ingen ha hevet øyebrynene på rykter om at Nike kjøpte sko fra tvilsomme underleverandører eller Statoil tvilsomme konsulent tjenester. Nå forventer markedet at virksomheter skal ta samfunnsansvar i alle sine handlinger. Og trenden er økende. Virksomhetenes verdi ligger i deres profil, og profilen er avhengig av etisk forsvarlig atferd.

Med oljefondet, opptrer en hel nasjon som investor. Norges profil påvirkes dermed av vår forvaltning av oljefondet. Det er dermed vanskelig å understreke tilstrekkelig hvor viktig det er at den etiske standard vi etterstreber i politikk og mellommenneskelig atferd også etterstrebes i måten vi forvalter oljefondet. Dette må avspeiles i både etiske investeringer og rettførdig behandling av investeringsobjektene.

Innføring av etiske kapitalforvaltningsprinsipper er i en utprøvningsfase. Det er derfor mulig at de spesifikke prinsippene og håndteringen av disse må prøves ut i praksis, og at de må tilpasses over tid. At det gjøres feiltrinn endrer ikke på at det er grunnleggende rett å etterleve en størst mulig grad av helstøpt forvaltningspolitikk sammenlignet med den etikk Norge står for internasjonalt. Derfor er det tilsvarende viktig å understreke at initielle utfordringer og feiltrinn ikke må legge arbeidet med etiske forvaltningskriterier død.

GRIP ønsker samtidig å understreke betydningen av at arbeidet gjøres med rettførdighet, troverdighet og etter gjennomarbeidede prinsipper. Beslutningene som fattes må være basert på riktig og gjennomarbeidede opplysninger, som tåler kritisk granskning fra media, virksomhetene selv og samfunnet. Beslutningene må også være etterprøvbare, og bære preg av solid arbeidsmetodikk og avklarte prosedyrer. Det blir viktig at arbeidet gis tilstrekkelig med ressurser, og at erfaringene samles. Derfor støtter GRIP opprettelsen av et fast sekretariat for etikk- og folkerettsrådet.

Om positiv filtrering ift. nasjonens totale risikoeksponering
Statens Petroleumsfond er, som navnet sier, opptjente midler fra oljeindustrien. Oljeindustrien er den industrien som lager produktet som er en av hovedkomponentene i de menneskeskaptene i klimapåvirkningene. Av etiske årsaker er det derfor nærliggende å spørre om selve opptjeningen av petroleumsfondet bør gi noen føringer for hvordan fondet forvaltes? GRIP mener det bør vurderes om deler av fondet, for eksempel den delen av fondet som i dag kalles miljøfondet, bør brukes til å forske på og implementere tiltak som kan redusere utslippene av klimagasser og de negative virkningene av utslippene. Noen eksempel kan være CO2-frie gasskraftverk, mer effektive oljebrennere, mulige substitutter for fossile brenslere, etc. Dette kan også vurderes som en fornuftig diversifiseringsinvestering for Norge som helhet, siden nasjonalformuen er så knyttet opp til upsteam-aktiviteter i petroleumssektoren. Å investere i teknologi som til en viss grad kan være motsyklisk til petroleumsindustrien vil kunne bedre Norges totale risikojusterte avkastning.

Om demokratisk forankring av uttrekning og eierskapsutøvelse

GRIP – for bærekraftig produksjon og forbruk er stiftet av Miljøverndepartementet og styres i samarbeid med NHO, LO, HSH, KS, NFR og NNV.

Postadresse:
GRIP
Pb 8900 Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:
Storgata 23C
Organisasjonsnummer:
974 691 183

Telefon:
22 97 98 00/21
Telefaks:
22 42 75 10

E-post:
Internett:
www.grip.no

I:\Miljøetikk\Finans\Oljefondet\Høringsuttalelse.doc 2003-12-22
14:58

Det er viktig at prinsipper og beslutninger har en forankring i "folkemeningen", og en av de beste måtene å "få tak i" folkemeningen er å gå til de folkevalgte. Det er bare en bekymring i så henseende: Bli det blandet inn storpolitikk og handelspolitikk ved å gjøre dette? Kan vi se for oss at Stortinget eller andre organer vil kunne bli utsatt for et uheldig press og politisk hestehandel andre ikke vil åpne seg opp for?

Om kompetanse i eierskapsutøvelsen

De grunnleggende prinsippene som anvendes ved negativ filtrering eller uttrekk bør også kunne gi innspill til eierskapsutøvelsen. GRIP tror det er hensiktsmessig å ha en kopling til Petroleumsfondets etikk- og folkerettsråd (Rådet), slik at erfaringsutveksling og kompetanse kan tilflyte arbeidet med eierskapsutøvelse. GRIP anbefaler at Rådet skal gi innspill til Norges Bank på utøvelse av eierskap, på linje med at Rådet gir innspill til Finansdepartementet på negativ filtrering og uttrekk. Norges Bank bør da svare på disse innspillene i sin årlige rapportering til Finansdepartementet.

Om tobakk

For 10 år siden var det en stor debatt om det var en menneskerett å få lov til å røyke på sitt eget kontor. I dag er denne debatten meningsløs. Nå er det derimot bestemt at det skal også bli røykeforbud på utesteder. Nordmenns holdning til tobakk gjennomgår en revolusjon. For 10 år siden var det ingen som ville foreslå et forbud mot tobakk på utesteder. GRIPs påstand er at å ikke fjerne tobakkvirksomheter fra investeringsuniverset vil om kort tid fremstå som uforståelig. Per Erik Joner ved Norges Veterinærhøyskole skrev en sterkt kritisk artikkel i Aftenposten (vedlegg 1) som ikke ble imøtegått av tobakksindustrien, så langt GRIP har kunnet bringe på det rene. Artikkelen fokuserer på tilsetningsstoffer som er satt til for å manipulere røykere til å øke sitt sigarettforbruk. GRIP foreslår at selskap som produserer tobakk blir gjenstand for negativ filtrering, eller at det legges til rette for at en slik negativ filtrering kan implementeres innen relativt kort tid, og på en enkel måte.

Om pkt 4.3 og 4.5

GRIP er positive til at Rådet utvides og gis sitt eget sekretariat. GRIP er også positive til at Rådet får et selvstendig initiativ for å undersøke selskaper.

Om pkt 4.6 i kap. 6

Det står "Henvendelse til vedkommende selskap skal skje gjennom Norges Bank". GRIP mener det ikke er hensiktsmessig for Rådet å måtte gå gjennom Norges Bank for å innhente informasjon å avklare fakta. For å kunne lage tilrådninger av best mulig kvalitet, kan det fort bli uhensiktsmessig at Norges Bank skal være en postkanal eller sensurerende instans.

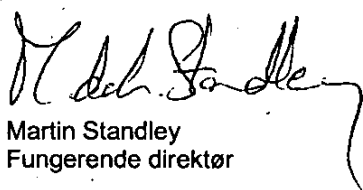
Om pkt 4.8 i kap. 6

GRIP mener at åpenhet og dialog er et grunnleggende prinsipp for hele arbeidet med etiske prinsipper i forvaltningen. Derfor mener vi at siste setnings skal være "Finansdepartementet skal be Norges Bank meddele de berørte selskaper hvilken avgjørelse departementet har fattet og begrunnelsen for avgjørelsen". Dette er for at selskapene skal ha anledning til å kunne rette på forholdene slik at de kan inkluderes i investeringsuniverset igjen.

GRIP ønsker avslutningsvis å oppmuntre Finansdepartementet til å fortsette et viktig arbeid, som bærer mange prinsipielle spørsmål og symbolsaker. GRIP ønsker å takke for at vi får komme med innspill, og stiller oss til disposisjon for avklarende spørsmål og videre diskusjoner.

Med vennlig hilsen

GRIP

Martin Standley
Fungerende direktør

Sigve J. Aasebø
Rådgiver